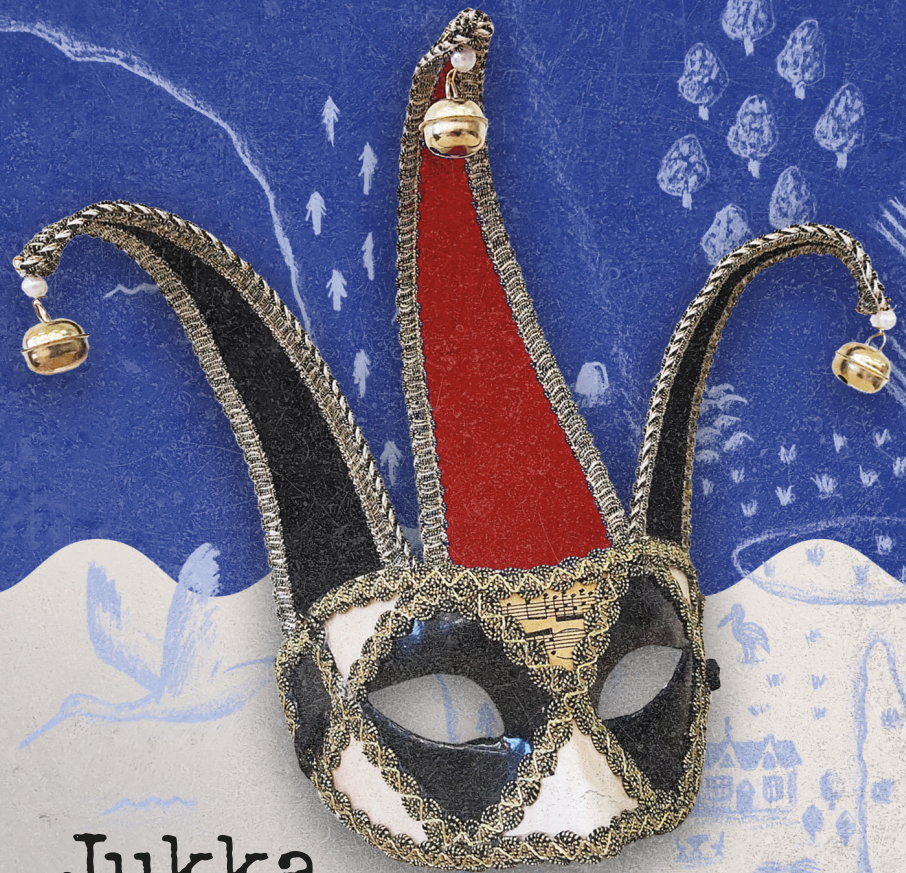

Jukka

Kostiainen

Röskär

[Driimland 2]

Röskär

Teolle, Kentille ja Arville

Jukka Kostainen

Rönskär

[Drömland 2]

© 2023 Jukka Kostainen

© Karttapiiirros: Aura Kostainen

Blogi: rokskar.wordpress.com

Sähköposti: [villa.rokskar\(at\)gmail.com](mailto:villa.rokskar@gmail.com)

Romaanin „ääniraita“: Spotify/Villa Rökskär

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt,
Saksa

ISBN: 978-951-56-8289-5

Menneisyys on outo maa; siellä tehdään kaikki toisin.

L. P. Hartley: *Sananmiejä*

Jatkamme maalaiselämäämme siihen asti, kunnes taivas tekee lopun nykyisestä surullisesta tilasta – mikäli kuolema ei ole meitä sitä ennen korjannut.

Giovanni Boccaccio: *Decamerone*

Pois ulkomainen kirjallinen rihkama – kansallinen omavaraisuus kunniaan!

Suomen Kirjailijaliitto⁰

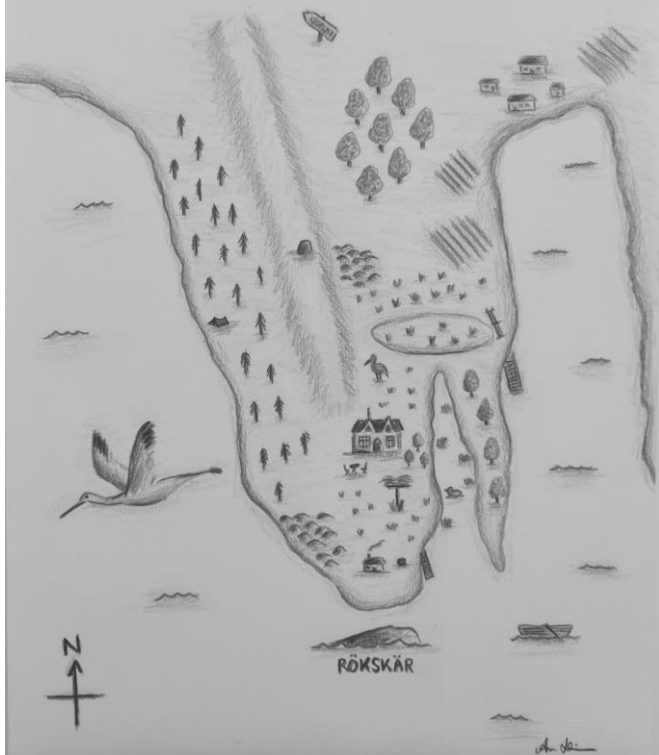
Pidettyäni silmällä haikaroiden elämää, niiden tapoja ja liikkeitä, olen vakuuttunut, että tavalla tai toisella ne liittyvät kaikkeen, mitä täällä tapahtuu.

Jyrki Vainonen: *Täytetyt*

Mehiläiset hunajaa, hämähäkit verkkoja, noidat ihmeitä. Sinä tiedät...

Siret Grimm, Pärnu 25.1.2015

KLO

SISÄLTÖ

ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

<i>I Elämys ja taide</i>	12
II Ukrin päiväkirjasta	13
III Päiväämätön luonnos Kansallisen Turvallisuu- den ja Hyvinvoinnin Viranomaisen lausunnoksi	20
IV <i>Muumimamma, mykkä spädä ja muut</i> [Sara]	21
V ~Mestari Laanepuun kadonnut lokikirja~	23
VI <i>Vapahtaja</i>	24
VII <i>Valikoima</i>	30
VIII <i>Unkarilaisen kuuraketin paluu maan pinnalle</i>	32
IX <i>Luottakaamme tulevaisuuteen!</i>	35

TOINEN PÄIVÄ

X <i>Ammattiylpeys</i>	37
XI Ukrin päiväkirjasta	42
XII <i>Mieletöntä, järjenvastaista, mahdotonta</i>	43
XIII <i>Emil</i> [Elissa]	50
XIV <i>Bösat vaan paukkuu</i> [Sara]	51
XV <i>Merimetso ja pyy</i>	52
XVI <i>Folklore</i>	56
XVII <i>Leppäkerttu</i>	58
XVIII <i>Ihminen kaipaa lämpöä</i>	59
XIX <i>Joonas tai Johannes tai joku</i>	62
XX <i>Työ! Terveys! Turvallisuus!</i>	66
XXI <i>Klo 2, klo 8, klo 11</i> [Elissa]	68
XXII <i>Meidän pojat</i>	69
XXIII Ukrin päiväkirjasta	73

KOLMAS PÄIVÄ

XXIV <i>Naulakon päällä pieni pöllö...</i> [Elissa]	75
XXV <i>Uusi eläinlaji</i>	76
XXVI <i>...oli taas kuitistunut</i> [Elissa]	76
XXVII <i>Naks</i> [Sara]	77
XXVIII <i>Valinnanvaraa</i>	78
XXIX <i>Vaihdevuodet</i>	82
XXX <i>Koti</i>	83
XXXI <i>Meduusa</i>	90
XXXII <i>Joutavaa mielikuvittelua?</i> [Elissa]	91
XXXIII <i>Hauta</i>	91
XXXIV <i>Kiipesin yläkertaan</i>	96
XXXV <i>Emman matkaraportti; Kessu ja vesuri</i>	97
XXXVI <i>Hairahduksia</i>	100
XXXVII <i>Muutamia variaatioita itsemme totenttamiseksi</i>	102
XXXVIII <i>Töyhtöhyypät</i>	106
XXXIX <i>Ei todesti ollut!</i> [Elissa]	108
XL <i>Harakka</i>	109
XLI <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	113
XLII <i>Märehtivät haikarat...</i>	115

NELJÄS PÄIVÄ

XLIII <i>Viesti pullossa</i>	117
XLIV <i>Pullojänis</i>	126
XLV <i>Fedja Aleksandrovitš tai joku</i> [Sara]	128
XLVI <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	135
XLVII <i>Haikarat</i>	137
XLVIII <i>Ei anteeksiantoa</i>	138
XLIX <i>Mustatakkiset</i> [Elissa]	140
L <i>Röskärissä ei lasketa</i> [Sara]	141
LI <i>Kampelat</i>	143

VIIDES PÄIVÄ

LII <i>Kun Ilmari tulee tupaan,</i>	146
LIII <i>Babushkan borsikeitto</i>	147
LIV <i>Vain yksi puuttui</i> [Elissa]	149
LV <i>Käyttöohje</i>	157
LVI <i>Vähän yli</i>	165
LVII <i>Hymyt</i>	169
LVIII <i>Haikarat valkosulat</i> [Elissa]	176
LIX <i>Vuokon päästä ollaan jo samoissa raudoissa</i> [Sara]	178
LX <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	179

KUUKES PÄIVÄ

LXI <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	182
LXII <i>Sade kuin alkamaisillaan...</i>	185
LXIII <i>Emman matkaraportti; Pantterikuvioinen</i>	187
LXIV <i>Päätös</i> [Elissa]	191
LXV <i>Päätös</i> [Sara]	192
LXVI <i>Loppusuoralla</i>	192
LXVII <i>3-0</i> [Sara]	194
LXVIII <i>Älkäämme puuttuko</i> [Elissa]	196
LXIX <i>Grilli Avoimessa</i> [Sara]	198
LXX <i>Kadonneita asioita</i> [Elissa]	202
LXXI <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	203
LXXII <i>Lopullinen ratkaisu</i>	204
LXXIII <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	209
LXXIV <i>~Mestari Laanepuun kadonnut lokikirja~</i>	211

SEITSEMÄS PÄIVÄ

LXXV <i>Mehiläiset hunajaa...</i> [Elissa]	213
LXXVI <i>Hallituksen virallinen tiedonanto</i>	214
LXXVII <i>Loiset</i>	216
LXXVIII <i>Tönästyään pehmokissan lattialle...</i>	217
LXXIX <i>~Mestari Laanepuun kadonnut lokikirja~</i>	219

LXXX <i>Se oli nyt sitten tässä</i>	220
LXXXI <i>Elissalle meni tämäkin peli</i> [Sara]	224
LXXXII <i>Ukrin päiväkirjasta</i>	226
LXXXIII <i>Merkit</i> [Sara]	227
LXXXIV <i>Emman matkaraportti; Outoja vaeltajia</i>	232
LXXXV <i>~Mestari Laanepuun kadonnut lokikirja~</i>	233
LXXXVI <i>LassiEn tyttäret</i> [Elissa]	235

KAHDEKSAS PÄIVÄ

LXXXVII <i>Miehen muotokuva</i>	236
LXXXVIII <i>Pum!</i>	238
LXXXIX <i>Erään lätäkön muistelmat</i>	238
XC <i>Sisilisko</i>	241
XCI <i>Tarinan loppu?</i>	247
XCII <i>~Mestari Laanepuun kadonnut lokikirja~</i>	251

YHDEKSÄS PÄIVÄ

XCIII <i>Kunhan kysy</i>	254
XCIV <i>~Mestari Laanepuun kadonnut lokikirja~</i>	259
XCV <i>Lausunto</i>	260
XCVI <i>Kieli keskellä suuta</i> [Elissa]	264
XCVII <i>Pikkuilmoitus</i>	270
XCVIII <i>156</i>	272
XCIX <i>Tää venkoilee, sano pikkusysteri</i> [Sara]	273
C <i>(Klo 18.48–20.27; Eräs eestiläinen näkökulma)</i>	275
CI <i>Informaatio</i>	278
CII <i>Samaan aikaan huvilassa</i>	279
CIII <i>Ei mitään uutta</i>	281
CIV <i>Siret</i> [Elissa]	282
CV <i>Elämän tarkoitus</i>	284
CVI <i>(Klo 21.19–21.22; Eräs eestiläinen näkökulma)</i>	285
CVII <i>Mitä tämä on? Mitä tämä on?</i>	286
CVIII <i>Metsästäjät</i> [Elissa]	287
CIX <i>Variaatioita</i>	288

KYMMENES PÄIVÄ	
CX Ukrin päiväkirjasta	291
CXI <i>Aina on toivoa</i>	293
CXII <i>Mulla oli jo nyt ikävä Sitä</i> [Sara]	296
CXIII <i>Tilannekatsaus</i>	299
CXIV <i>Taas piste Horatius-vainaal</i>	301
CXV <i>Vika kuva</i> [Sara]	303
CXVI <i>Kun muut ryhtyvät kahville,</i>	304
CXVII <i>Robkeimmatkin unelmamme ovat toteutettavissa!</i>	305
CXVIII <i>Vuimeinen kirsikankivi</i>	309
CXIX Ukrin päiväkirjasta; viimeiset merkinnät	312
CXX <i>Selviytyminen</i>	317

EPILOGI

Emman matkaraportti; Hulluuden ylistys	318
--	-----

VIIITTEET	319
-----------	-----

KIRJALLISUUTTA

Ukrin mukanaan tuomat kirjat:	351
Kristo Jalavan huvilaan jättämät:	352
Muita romaanissa mainittuja teoksia:	353
Muita innoituksenlähteitä mm.:	354

ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

Erityisesti toimittajat ilahtuvat, jos saavat käsiinsä ajankohtaisen novellin. Keväällä vauhdikas valmistujaisnovelli, juhannuksena kesäyötunnelma-rakkausnovelli. Heinäkuussa leirinovelli. Elokuussa sadonkorjuunovelli. Ukkoskesänä ukkosnovelli. Metsäpalojen rai-votessa metsäpaloa mukaansa tempaavasti kuvaava novelli jne.

(Suomen Kirjailijaliiton Uusi Ohjekirja)

I Elämys ja taide

Puutarhassa Ukri muistuttaa vielä Emiliä, ettei rettriittiin osallistujia vaivattaisi millään ikävillä, saati turhilla arkipäivän uutisilla. Seuraavat kymmenen päivää he saisivat olla erossa maailmasta ja sen murheista; kirjoittaisivat, keskustelisivat, lepäisivät ja nauttisivat. Ja ettei kurssilaisia tarvinnut kenenkään lähteä tänne huvilalle saattamaan, riitti kun näytti heille polun. He löytäisivät kyllä perille. Emil naurahtaa ja nyökkää, lähtee sitten paluumatkalle, viheltelee mennessään. Ukri puolestaan palaa sisälle

valmistautumaan ohjaajanrooliinsa. Hän ei vihellä, mutta miehen olemuksesta näkee, että hän saattaisi hyvinkin.

Kurssilaisia on kaikkiaan yhdeksän. Pirtinpöydän ympärille on laitettu kymmenen paikkaa, seinän vierustalla on vielä pari tuolia lisää. Ja korkeassa Aalto-maljakossa villejä lupiineja, sellaista harvemmin esiintyvää oranssinpunaista ja myöhään kukkivaa värimuunnosta. Pitkin maljakon reunaa vaeltaa leppäkerttu. Ohjaaja myhäilee: mainio kuriositeetti, siitä kehiteltäisiin vielä jotakin.

Nyt Ukri nousee yläkertaan, suunnistaa huoneeseensa ja tarttuu sinne aiemmin jättämäänsä rinkiin. Tiukujen iloisesti helkkyessä Ukri tyhjentää rinkiä: Vaihtovaatteet ja toilettitarvikkeet hän siirtää kaappiin, samoin nipun paperitulosteita sekä muutaman vanhan p-kirjan. Kynät ja kirjoituslehtiöt sekä kahvipaketin hän kaappaa mukaansa ja palaa alas. Pannumyssy, harlekiininaamio ja pingispallot jäävät vielä sängyn päälle.

II Ukrin päiväkirjasta

MMILV

18/8 Rökskär

Vuosiin en juuri ole kirjoitellut päiväkirjaani. Tätä rettiä suunnitellessa tuli kuitenkin tunne, että voisi olla mukavaa kirjata tämä tapahtuma, matkapäiväkirjana ikään kuin. Täytyisi myös aloittaa aivan uusi nide, ja vielä jollakin ylevällä epigraffilla. Tai ehkä jätän mottojen pohdinnan tuonemmaksi, ne vain pyrkivät ohjailemaan

kirjoittamista, määräälemään sen suuntaa. Enkä edes tiedä, mihin olen tämän joukkoni lopulta johdattamassa – takaisin menneisyyteen, kohti parempaa tulevaisuutta, vai alas jyrkänteeltä. Ei, lokikirja on paras ratkaisu. Milloin masto katkesi ja mihin laiva upposi, siinä se. Sitä paitsi tärkeintä ei ole suunta vaan liike. Moton tai pari lisää vasta lopuksi, oppaaksi ja majakaksi mahdolliselle tulevalle lukijalle. Lukijalle jonakin toisena, parempana aikana.

Istun nyt huvilan puutarhassa, kello tulee yksi. Pian osallistujien kuljetus saapuu, rettiittimme pääsee alkamaan. Ensimmäinen viranomaisten järjestettäväkseni suoma pitkiin aikoihin. *Viimeinen mahdollisuuteni*, kuten minun on annettu ymmärtää. Uskon heitä. Juuri siksi aionkin vaikuttaa kuulijoihini lähtemättömästi. Vedän vastakeitetyn kahvin aromikasta tuoksua sieraimiini. Nautin hetkestä ja hiljaisuudesta.

Villa Röskär sijaitsee Klon niemellä ja samannimisen tilan mailla, itäisellä Uudellamaalla, kolmisenkymmentä kilometriä kotinurkiltani. Tulin hiukan etuajassa sopiakseni käytännön järjestelyistä isäntävaen kanssa ja valmistautuakseni kurssilaisten vastaanottoon. Sää on ollut poutainen ja heikkotuulinen ja ilman hiukkaspitoisuus siedettävällä tasolla. Olin pyöräillyt läpi aution maalaismaiseman ja tyhjien kylien, ohi aikaa sitten hiljenneiden pihapiirien. Joskus muinoin asvaltoitu, mutkikas ja mäkinen tie oli rapistunut ja kuoppainen; päällysteen lohkeamista tunki heinätuppoja ja sauniota. Muita tielläliikkuja ei juurikaan ollut näkynyt. Muutaman kerran oli vasemmalla puolen vilahtanut harmaa, tyyni meri. Ulvaxin, viimeisen kylän jälkeen asfaltti päättyi, tie kapeni ja aikansa vanhojen vaahterametsiköiden

suojissa kiemurreltuaan lopulta (kuin kiemurteluunsa kylästyneenä) oikaisi poikki laajan peltoaukean suoraan Johanssonien tilan pihaan.

Ensimmäisenä tapasin pihamaalla Johanin, noin 25-vuotiaan, hartevan ja harvasanaiseksi osoittautuneen isännän. Sen verran siinä selvisi, että myös rantasauna ja sou-tuvene olivat käytössämme, samoin muutama polkupyörä aitan takana olevassa telineessä. Kylälle matkaa kertyi viiti-sen kilometriä (minkä tosin juuri kylän läpi pyöräiltyäni jo tiesinkin), ja talosta sai ostaa vihanneksia ja juureksia, välillä kalaakin, jos sitä sattui tulemaan. Huvilalta löytyviä kalas-tusvälineitä sai käyttää vapaasti, yhteinen kalastuslupa sisäl-tyi majoitukseen ja moottorivenekin oli vuokrattavissa. Eikä uimaan saanut tietenkään mennä. Johan myös pahoit-teli, että polku huvilalle oli sangen vaatimaton (tai *vaativa* oikeastaan, kuten pian olin saanut havaita). Johan suositteli ainakin näin ensimmäisellä kerralla – ja rinka selässä – jal-kapatikkaa.

Hätkähdin, kun päärakennuksen avonaisesta ikkunasta oli äkkiä alkanut kuulua selvää lapsenitkua. Johan totesi vain, että Pihla siellä yritti nukuttaa Ulrikkea. Selvähän se.

Pian paikalle ilmestyi parikymppinen pitkä miehenhu-joppi, naama virneessä ja käsiään housuihinsa pyyhkien: Emil, nuorempi veljeksistä, hunajaparoni ja majoitusmes-tari, kuten selvisi. Aika lailla veljeään värikkäämpi ja riva-kampi kaveri, totesin. Kävellessämme huvilalle hän ehti kertoa monta mielenkiintoista asiaa Klon tilasta ja Rökskä-rin historiasta. (Kirjaan niitä ylös ehkä vähän tuonnem-pana.¹⁾)

Perillä Emil esitteli minulle seikkaperäisesti ja innostuneena rantasaunan ja huvilan. Senkin, että hän oli vastaan-
nut rakennuksen remontoinnista, ja että huvilan ylläpito oli lähinnä hänen ja Pihlan, Johanin vaimon yhteinen hanke.

Emilin mentyä aloin valmistella tupaa retriittiä varten. Laitoin tuomani lehtiöt pirtinpöydän päähän. Tiskikaapista otin lasituopin, johon pistin kynät, ja nostin sen lehtiöiden viereen. Kurssilaiset toisivat varmaan omat kynänsä, mutta parasta oli kuitenkin varautua. Retriitin ennakkotiedoissa oli jo kerrottu, että tällä kurssilla kirjoitettaisiin vain käsin. Täällä on tarkoitus tehdä kaikki niin kuin joskus viime vuosisadalla: kirjoitetaan käsin ja unohdetaan muutenkin tietoverkkojen ja elektroniikan olemassaolo. Päivittäismenotkin maksetaan rahalla. Vaikka eihän siinä enää kummempaa eksotiikkaa ole, ei sellaista kuin vielä muutama vuosi sitten. Niihin aikoihin käteistä rahaa tuskin näki. Nykyään monia ihmisiä pelottaa heidän ostokäyttäytymisensä tarkkailu. Tai jos ei suorastaan pelota, niin ainakin ärsyttää. Seteleistä ei jää jälkiä. Sijaintitietojen seuraamista meillä on sitä paitsi muutenkin aivan riittävästi. Tietysti käteiskauppa vaikuttaa viranomaisista epäilyttävältä, mutta mikäpä ei vaikuttaisi.

Sitten oli ollut vuorossa valmistelujeni tärkein osuus. Nostin toisen ylimääräisistä tuoleista matalan lipaston päälle. Rakennelma vaikutti tukevalta ja ennen kaikkea oli-
sin riittävän ylhäällä. Sitten siirsin toisen tuoleista lipaston viereen, se saisi toimia astimena. Hyvältä näytti!

Villa Röskär taisi olla onnistunut valinta, huvilassa tuntui hyvä henki. Pienet, harkitut yksityiskohdat paitsi miellyttivät silmää, myös rauhoittivat ja houkuttivat mukana-
naan aikamatkalle. Erityisesti yksi varsin taidokas

Pieni Klon niemi jossakin Itä-Uudenmaan rannikolla vuonna 2045. Joukko ihmisiä on vetäytynyt luovan kirjoittamisen retriitille syrjäiseen rantahuvilaan; kirjoittamaan, keskustelemaan, saamaan uusia vaikutteita. Ja toiset myös hetkeksi levähtämään, turvaan ympärillä riehuvalta pahalta.

Tarkoituksena on tutustua absurdiin lyhytproosaan, kirjallisuudenlajiin, jota nykyään ei juuri harrasteta. Tai joka on melkein pä kielletty – samoista syistä kuin se oli valtaapitävien karsastamaa aikoinaankin, loistonsa vuosikymmeninä noin sata vuotta sitten. Jälleen näkee yhteiskunta absurdit pienoismovellit ainoastaan hullun houreina ja käsittämättöminä tekstinpätkinä, jotka ovat vain vaaraksi ihmisten hyvinvoinnille, jopa koko lailliselle yhteiskuntajärjestykselle.

Mutta onko osallistujien joukossa kavaltaja, joka raportoi näkemästään ja kuulemastaan myöhemmin viranomaisille? Mitä osallistujille silloin tapahtuisi? Sitten seudulle ilmestyy vielä kaksi eestiläistä noidanmetsästäjää – ja heidän kohteensa majailee huvilassa.

Röskvär on Driimland-trilogian toinen, itsenäinen osa. Sarjan aloitti *Surujalavan kuolema* (2017), jonka tapahtumat sijoittuivat Viroon, tarinan päähenkilön romanttiseen *unelmien maahan*. Nyt, 30 vuotta myöhemmin, ryöstetty ja raiskattu Suomi on tuskin kenenkään unelma. Ellei sitten valtansa sementoineen eliitin ja korruptoituneiden viranomaisten...

9 789515 682895